

oma jutlusis niihästi oma mungaordu kui ka üldse kiriku pahesid, saadeti seepärast a. 1477 (?) Eisenachi observantide kloostriisse ja peeti seal kuni surmani (XV a. s. lõpul) valve all. — H.-ist on säilinud hulk kirjutisi ja raamatuid, mis fantastiliste ennustuste kõrval sisaldavad tähelepanu-väärt mõtteid kiriku reformi tarvidusest. Milline mõju H.-i jutlusil ja kirjutisel Liivimaal olnud, selle üle otsustamiseks puuduvad andmed.

Arbusow, Einf. d. Ref., 160—62; Allg. D. B. XII. R. K.

HINDREY, Karl August (Hoia Ronk), kunstnik-karikaturist, ajakirjanik ja kriitik, sünd. 3 VIII 1875. a. Abja mõisas Viljandimaal õllepruuli pojana, omandas üldhariduse Viljandi, Tartu Treffneri ja Pärnu gümnaasiumis, õppis neli a. joonistamist ja maalikunsti Stieglitzi kunstikoolis Peterburis ning lühemat aega Azbé kunstikoolis Münchenis ja Colarossi era-akadeemias Pariisis. Astus 1904. a. »Postimehe« toimetuse liikmeks ja asutas järgmisel a. selle lehe juures pilke-ajakirja »Sädemed«, mida toimetas üle kümneks a., avaldades selles oma tööviltana 3000 karikatuuri ümber. Hiljemini töötanud vaheldumisi »Post.« ja »Päevalehe« juures, toimetades ühtlasi 1924. a. alates pilke-ajakirja »Kratt«. Kirjutanud ja illustreerinud lasteraamatuid »Pambu Peedu«, »Piripilli Liisu«, »Seene Mikk«, »Lõhkiäinud kolumats«, »Loomade mäss«, »Nina Jass ja Näpp Mall«, »Jaunart Jauram«, »Jaunart Jaurami jõnger-mannid« ja »Summi-Sulpsu sekeldused«, mis kuuluvad paremate toodete hulka eesti lastekirjanduses; peale selle operetilibretto »Kooparüütel« (J. Simmi muusika) ja huvitavad »1914. a. reisipildid« (1924). Tunduvat mõju on H. avaldanud Eesti kultuurilisele arengule oma teravmeelsete, paiguti vaimurikaste kirjan-duses- kunsti- ja teatri-arvustustega, kirjandus-likkude fõljetonide ja päevakajaliste värssidega. A. 1917/18 võttis H. elavalt osa Eesti rahvus-likkude väeosade asutamisest, olles Eesti sõja-väelaste Tartu komitee esimees.

Hoia Ronk, Eesti karikatuur (Õitsituled II, 1924). A. V.

HIRSCH, Gustav, sünd. 23. VII 1828 Kullamaal köstri pojana. Keskhariduse oman-das ta Haapsalu kreiskoolis ja Tallinna Nikolai gümnaasiumis. Et ta isa vara suri ja ta vist juba keskkoolis oma ema venna, Peterburis elava pärasise keisri ihuarsti, dr. Ph. Karelli, käest toetust sai, läks ta Peterburi ja õppis sõjaväe arstiteadusl. akadeemias 1848—53. Oli sõjaväe-arstiks Poolamaal, tegi Varssavi ülikooli juures doktorandieksami ja omandas seal dr. med. astme 1854. Võttis arstina Krimmi sõjast osa, oli oma väeosaga Sevastopolis viimase

piiramise ajal. Sai ihu-kaardiväe Moskva grenaderipolgu ülemarstiks, võttis sellena 1865—66 Poola mässu mahasurumisest osa; nimetati peale seda Krasnoje Sseloo sõjaväe-haigemaja ülemarstiks. Troonipärija Alek-sandri, pärasise keisri Aleksander III, reisil läbi Venemaa määrati H. tema arstina tema saatkonda. Peale reisi lõppu jäi ta trooni-pärija arstiks edasi, ja kui see troonile astus, nimetas ta H.-i oma ihuarstiks. Sellele kohale jäi H. Aleksander III ja Nikolai II ajal kuni oma surmani. Teenistusejäreldes tõusis H. tõsise salanõuniku astmeni. Ta oli sõjaväe arstivalitsuse ja siseministee-riumi arstliku peavalitsuse liige ning pal-jude sise- ja välismaa asutuste ja seltside auliige. Peterburi Eesti Jaani koguduses oli ta au-eeskostjaks. H. suri 7. III 1907 Tsarskoje Sseloos, on maetud Peterburi Vol-kovo surnuaiale. — Mitmekülgse tegevuse peale vaatamata võttis H. Peterburi arstide-seltsi tegevusest elavalt osa. Tema teadus-likud tööd on suuremalt jaolt »St. Peterb. med. Wochenschrift'is« ilmunud.

Oma kodumaaga on H. ligidasse ühen-dusse jäänud. Kui ametikohused vähegi lubasid, sõitis ta suvel Eestimaaale, kus ta Tallinnas oma vanema venna juures elas ja ka Kullamaal sugulasi külastas. Kui 1857 »Perno Postimees« ilmuma hakkas, aval-dab H. toimetajale selle üle oma rõõmu ja pakub oma kaastööd. Ta hakkab lehes üldpealkirja all »Tervise hoidmisest« mitmesuguseid arstlikke artikleid kirjutama. 1858. ja 1859. aastakäikudes leiame H.-i allkirjaga õige mitmesuguseid kirjatükke. Ta annab õpetust aadrilaskmise kasust ja kahjust, õpetab soetõbistega ümber käima, kõhutõbiseid ravitsema, annab juhatusi kurgu-tõve ja roosi arstimise kohta jne. Tema viimse artikli pealkirjaks on »Mõni sõna viinast« (1859, nr. 40). Pikemalt seletab ta siin »armsale maarahvale« viina mõju tervi-sele, tähelepanu juhtides riketele, mis viin üksikutes kehaosades, nagu maos, maksas, peaaigus jne., tekitab ja hoiatades, et viin mitte ainult joodiku enese tervist ei hävita, vaid ka veel selle laste tervisele halba mõju avaldab. — Peterburi Eesti Jaani koguduse elust võttis H. oma elu otsani elavalt osa. Kui abi tarvis ja oma nõu enam ei aidanud, jäi H. viimseks lootuseks ja tema poole ei pöördunud kunagi asjata. Kui H. ka päras-tisel ajal ei seisnud eesti rahva käekäiguga nii ligidas ühenduses nagu oma nooremas eas, jälgis ta seda siiski jäädava huviga. Lähikäimises oli ta vastutulelik ja lahke ning armastas oma koduses elus lihtsust.

St. Petersburger med. Wochenschrift 1907, nr. 11, lk. 104. H. K.